

Opinie: Professionals kiezen radicaal voor dialoog met jongeren.

Uit de Marge, Motief vzw en Samenlevingsopbouw brachten op 5 februari 2015 meer dan 150 professionals uit het jeugdwerk, welzijnswerk en onderwijs bijeen. Ze stelden kritische vragen bij de rol die hen toebedeeld wordt in de aanpak van radicalisering. Wat is de impact van het radicaliseringsdebat op jongeren? “Jongeren met een islamitische achtergrond, die zoeken naar hun identiteit hebben meer aan vertrouwen dan aan wantrouwen.” klonk het daar.

Vlaamse jongeren die naar Syrië vertrekken. De aanslagen in Parijs. ‘Leerkrachten, straathoekwerkers en sociaal assistenten: ze moeten allemaal meer gaan letten op radicaliserende jongeren’ aldus ministers Homans en Crevits. Hoe moeten professionals die werken met jongeren zich opstellen? Gaan we binnenkort allemaal de Facebook-profielen van onze jongeren volgen? En die gegevens vervolgens doorgeven aan de politie? Of bouwen we aan vertrouwen, begrip en steun voor jongeren die zoeken naar hun identiteit?

Het huidige (de)radicaliseringsdebat drijft de polarisering rond islam in scholen en jeugdwerk nog verder op de spits. Een klimaat van wantrouwen, onbegrip en repressie kan ingrijpende gevolgen hebben, in de eerste plaats voor jongeren. Dat blijkt uit het verhaal van S. (17). Toen zij een paar maanden geleden besloot een hoofddoek te dragen, werd ze door een leerkracht apart genomen. De deur ging op slot en S. moest uitleggen waarom ze voor een hoofddoek koos. Daarop volgde de vraag of ze van plan was om naar Syrië te vertrekken. De leerkracht zei dat ze die vragen in opdracht van de overheid stelde. Een zware schok voor een 17-jarige. Zij heeft absoluut geen plannen om naar een oorlogsgebied te verhuizen en gruwelt van de dingen die daar gebeuren. Het gevolg van deze stigmatiserende aanpak is dat S. besliste om de school te verlaten. Ze probeert haar diploma via het tweedekansonderwijs te behalen.

De leerkracht van S. probeerde wellicht ‘goed’ te doen. Veel professionals worden geconfronteerd met verwachtingen die zij niet kunnen of willen inlossen. Radicalisering is een complex maatschappelijk fenomeen. Leerkrachten, sociaal werkers of hulpverleners hebben een belangrijke opdracht om jongeren te ondersteunen. Als we van professionals verwachten dat ze jongeren “screenen”, dan komt hun kernopdracht in het gedrang. Door jongeren onvoorzichtig en vanuit vooroordelen aan te spreken, duw je hen weg. Vertrouwen bouw je zo niet op. Mensen die professioneel in contact komen met jongeren, moeten we motiveren om met jongeren een gesprek aan te gaan en actief te luisteren naar hun verhaal. Op die manier kan vanuit respect en vertrouwen gepraat worden over vragen en problemen die leven. Want jongeren zitten met een pak vragen, over zaken hier en in de rest van de wereld.

“Het is voor een jongere belangrijk dat er volwassenen zijn waar je op kan rekenen,” vertelt ook Y. (17). Zelf kreeg hij in zijn vorige school regelmatig racistische opmerkingen van leerkrachten. Zijn moeder wilde hierover liever ‘geen problemen maken’. Gelukkig voor Y. stapte hij over naar een school met meer dialoog en aandacht voor diversiteit in de klas. Het veranderde ook hoe hij zelf naar de wereld kijkt. “Vroeger was Osama Bin Laden mijn held, omdat ik vond dat hij de enige was die opkwam voor moslims. Nu kijk ik op naar een figuur als Malcolm X, die de islam gebruikt als kracht voor verzet tegen onderdrukking.” Het verhaal van Y. legt de vinger op de wonde. Met polarisering raken we geen stap verder. Samen moeten we streven naar een samenleving waarin moslimjongeren zich thuis voelen en gelijk behandeld worden. Zo niet, worden de vele deradicaliseringsnota’s een maat voor niets.

Radicalisering is geen ziekte die jeugdwerkers, leerkrachten of hulpverleners kunnen genezen. Er bestaat geen formule, ook al scheidt de aankondigingspolitiek die verwachting. Jongeren ruimte geven om te zoeken naar hun identiteit en een menswaardig bestaan. Tijd nemen om naar hen te luisteren. En met hen de “strijd” aangaan tegen onrecht. Dit zijn alternatieven die een perspectief bieden op lange termijn, die een belangrijke groep jonge burgers beter of opnieuw kunnen verbinden met de samenleving. Alternatieven met resultaat, zo bewijzen vele professionals die met jongeren werken.

Valt dit dan in dovenmansoren bij de overheid? Het valt op dat deze aanpak ook in beleidsnota's staat. Maar sommige beleidsverantwoordelijken gebruiken in de pers liever gespierde taal. Een taal die we al weerspiegeld zien in onze scholen, jeugdzorg of jeugdorganisaties. De sfeer van wantrouwen en verdachtmaking maakt moeizaam opgebouwd werk kapot. Het maakt de kloof tussen jongeren, hun begeleiders en de rest van de samenleving groter. We hebben dus moedige politici nodig die in angstige tijden publiek pleiten voor vertrouwen en vertrouwenspersonen. Vlaamse jongeren hebben ze nodig, vandaag meer dan ooit.

Uit de Marge, Motief vzw en sector Samenlevingsopbouw

De studiedag 'Impact van het radicaliseringsdebat op jongeren' van 5 februari 2015 is een samenwerking van Uit De Marge, Motief vzw en Samenlevingsopbouw

		
<p>Uit De Marge: opkomen voor emancipatie van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren in het jeugdwerk en het jeugdbeleid</p> <p>Uit De Marge vzw ijvert voor de rechten van maatschappelijk kwetsbare kinderen en jongeren door maatschappelijke verandering. Dit realiseren we door het jeugdwerk te ondersteunen in zijn diversiteit en via beïnvloeding van het jeugdbeleid. Daarbij ligt de nadruk steeds op de emancipatie van kinderen en jongeren.</p> <p>Maatschappelijke kwetsbaarheid is een relationeel gegeven. Een kind of jongere loopt kwetsingen op in de relatie met maatschappelijke instellingen, wat vaak resulteert in armoede of korte scholing. Wie tot een etnisch-culturele minderheid behoort loopt soms een groter risico.</p> <p>In Vlaanderen zijn een honderdtal werkingen actief als 'werkingen met maatschappelijk kwetsbare jeugd'. Deze initiatieven stemmen hun vrijetijdsaanbod maximaal af op de situatie van maatschappelijk kwetsbare jeugd. Daarnaast kan ook het brede jeugdwerk de kaart trekken van toegankelijkheid en diversiteit.</p> <p>Bij Uit De Marge kan je terecht voor: visie en methodieken; opleidingen en cursussen, advies, begeleiding en vorming op maat.</p>	<p>Vzw Motief is een erkende vormingsinstelling, gespecialiseerd in het thema 'levensbeschouwing en samenleving'.</p> <p>Motief heeft een divers open aanbod voor volwassenen. Onze vormingen gaan over actuele thema's, de plaats van levensbeschouwing in onze samenleving en omgaan met levensbeschouwelijke diversiteit. Motief biedt ook vorming toegespitst op één levensbeschouwing en heeft jarenlange ervaring met Bijbelse leerhuizen. Motief kiest uitdrukkelijk voor emancipatorisch vormingswerk, dat mensen de kracht geeft om hun kwaliteit van leven en die van anderen en hun omgeving te verbeteren.</p> <p>Vorming op maat en vorming op aanvraag biedt de kans aan organisaties, verenigingen of bedrijven om kadervorming te organiseren, toegespitst op specifieke vragen. Wil u visies verkennen omtrent levensbeschouwelijke diversiteit? Zijn er vragen over de levensbeschouwelijke identiteit van uw organisatie? Motief is een autonome instelling die zich vrij en onafhankelijk van religieuze instituten beweegt.</p>	<p>De sector Samenlevingsopbouw organiseert maatschappelijk kwetsbare groepen. Samen met hen pakken buurtwerkers en opbouwwerkers gemeenschappelijke problemen aan die te maken hebben met grondrechten of met de leefbaarheid in hun buurt, stad, dorp of streek.</p> <p>De focus ligt op de verbetering van de kwaliteit van het leven en het samenleven. Samenlevingsopbouw werkt aan een beleid dat afgestemd is op de noden en behoeften van maatschappelijk kwetsbare groepen.</p> <p>De sector Samenlevingsopbouw bestaat uit een groep van acht regionale instituten in Vlaanderen en Brussel. Samenlevingsopbouw Antwerpen stad vzw is één van die instituten. Als autonome organisatie coördineren en organiseren we het buurt- en opbouwwerk in de stad Antwerpen.</p> <p>Je kan bij Samenlevingsopbouw Antwerpen stad vzw terecht voor informatie, vrijwilligerswerk en sociale actie of om mensen te leren kennen in een gezellige omgeving.</p>
<p>www.uitdemarge.be</p>	<p>www.motief.org</p>	<p>www.samenlevingsopbouw.be</p>